

Ingmar Bergman, op het indiscrete af

In het Théâtre de la Bastille brengt Frank Vercruyssen van het collectief tg STAN, samen met Georgia Scalliet, *Après la répétition*.

Ze zijn er. Ze zijn er al wanneer we binnenkomen in de kleine zaal van het Théâtre de la Bastille, nadat we de smalle trap zijn opgeklimmen in een gedrang ingeboezemd door een mengsel van toewijding en nieuwsgierigheid.

Twee acteurs met verschillende achtergronden, twee kunstenaars ingebed in verschillende benaderingen van de theaterpraktijk. De ene is medestichter van een Antwerps collectief opgericht aan het einde van de jaren 80, tg STAN. Frank Vercruyssen, die we eerder in het seizoen al aan het werk zagen, in dit zelfde theater, ook al in een bewerking van Bergman, *Infidèles*, is ondertussen heel bekend in Frankrijk. De andere is *sociétaire* van de Comédie-Française. Ze speelt op dit moment in de Salle Richelieu Viola in *La Nuit des rois* (*Twelfth Night* – red.) van Shakespeare, in een regie van Thomas Ostermeier.

Meesterlijk in overeenstemming

Twee sterke persoonlijkheden, behoren tot licht verschillende generaties, twee kunstenaars die een zekere voorkeur voor onafhankelijkheid delen, terwijl ze zich toch onderwerpen aan de strikte discipline van het collectief en het gezelschap. Deze voorstelling, dit buitengewoon stuk theater, hebben ze samen gedroomd onder het vriendschappelijk oog van hun kompanen op het toneel: Alma Palacios, Ruth Vega Fernandez, Thomas Walgrave. Ze steunen op de vertaling van Lucie Albertini en Carl Gustaf Bjurström, verschenen bij Gallimard.

Ze zijn er dus, ze zijn er dus al wanneer we de zaal binnenkomen. Hij staat op het toneel. Als een man die wacht. Of die zich in een onzekere tijdsspanne bevindt. Iets tussenin. Zij staat op de trap die naar de hoger gelegen doorgangen leidt, in een heel licht jurkje met daarover een kort vestje. Ze zou evengoed thuis kunnen zijn na een lange dag. Ze geeft ook de indruk dat ze zweeft.

De toeschouwers gaan in stilte zitten, met het vage gevoel dat ze lichtjes indiscreet zijn. Het is op die indruk dat beide spelers, meesterlijk op elkaar afgestemd, hun confrontatie baseren. We kennen *Na de repetitie*, een stuk dat vaak opgevoerd wordt. Henrik Vogler is een befaamd regisseur die eens te meer Strindbergs *Droomspel* op de planken zal brengen. Hij heeft een heel jonge vrouw van 23 jaar geëngageerd, Anna, die hij al kent. Ze is de dochter van zijn beste vriend en van een actrice van wie hij vroeger zelf gehouden heeft en die hij ooit in dezelfde rol regisseerde.

Frank Vercruyssen en Georgia Scalliet vergeten het publiek in de diepe intimiteit die Bergman uitgraaft, waarin hij natuurlijk zijn eigen vragen aan de orde stelt. Ze boeien ons met de uiterst beheerste waarachtigheid van een vertolking waarin soms improvisaties schijnen door te schemeren. Wie niet gezien heeft hoe Scalliet in een oogwenk van Anna verandert in Rakel, de moeder, wie haar totale metamorfose niet gezien heeft, weet niets af van de magie van echt grote kunst. Ze trekt een regenjas aan, maar het zijn haar gezicht, haar stem, haar lichaam die niet langer dezelfde zijn. Ongelooflijk.

Nooit voelden we zo diep de beroering van de 'personages', de vragen die oprijzen: koppel, liefde, spel, masker, leven, theater, ... Alles zit erin.

Armelle Héliot